

पाठ क्र . ५ हरित उर्जेच्या दिशेने

(MCQ १ गुणाचे प्रश्न)

प्रश्न क्र . १ . रिकाम्या जागा भरा .

- १) आधुनिक संस्कृतीमध्ये ही मानवाची प्राथमिक गरज बनली आहे .
- २) विद्युत उर्जा तयार करण्यासाठी मायकेल फॅरेडे या शास्त्रज्ञाने शोधलेल्या या तत्वाचा उपयोग केला जातो .
- ३) जनित्रातील चुंबकाला फिरवण्यासाठी किंवा वापरले जाते .
- ४) औष्णिक विद्युतनिर्मित केंद्रात कोळशातील उर्जेचे रूपांतर टप्प्याटप्प्याने विद्युत उर्जेत होते .
- ५) युरेनियम – २३५ या अणुवर न्युट्रॉनचा मारा केला असता , त्याचे रूपांतर युरेनियम – २३६ या होते .
- ६) कोळशाच्या ज्वलनाच्या उत्सार्जीतांमुळे गंभीर विकार उद्भवू शकतात .
- ७) इंधनाच्या अपूर्ण ज्वलनातून तयार होतो .
- ८) सौर विद्युत घट हे या सारख्या पदार्थापासून बनलेले असतात .

प्रश्न क्र . २ वेगळा घटक ओळखा .

- १) कुंडनकुलम , तारापूर , रावतभाटा , अंजनवेल .
- २) समरलकोटा , कुंडनकुलम , बवाना , कोंडापल्ली .
- ३) टेहरी , कोयना , श्रीशैलम , तारापूर .
- ४) गोडे तेल , LPG, CNG, खनिज तेल .
- ५) जलविद्युत ऊर्जा , सौर ऊर्जा , अणू ऊर्जा , पवन ऊर्जा .

प्रश्न . ३ . पहिल्या दोन शब्दांमध्ये / शब्दसमुहांमध्ये असलेला संबंध लक्षात घेऊन तिसर्या शब्दाशी / समूहाशी जुळणारे योग्य उत्तराचे शब्द लिहा :

१) औष्णिक ऊर्जा निर्मिती : हवा प्रदूषण : : अणुऊर्जा निर्मिती :

.....

२) सौर घटांपासून मिळणारी विद्युतशक्ती : दिष्ट : : घरगुती वापरातील उपकरणांना लागणारी विद्युतशक्ती :

३) जलविद्युत केंद्र : पाणीसाठा : : अणू विद्युत केंद्र :

.....

४) शेगडी : औष्णिक ऊर्जा : : शिलाई मशीन :

.....

प्रश्न . ४ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा .

१) उर्जेची रूपे .

२) भारतातील औष्णिक उर्जेवर आधारित विद्युतनिर्मिती केंद्रे .

३) भारतातील अणू विद्युतनिर्मिती केंद्रे .

४) भारतातील अणू नैसर्गिक वायूवर आधारित विद्युतनिर्मिती केंद्रे .

५) भारतातील प्रमुख जलविद्युतनिर्मिती केंद्रे .

प्रश्न . ५ पुढील विधाने चूक की बरोबर हे लिहून चुकीची विधाने दुरुस्त करून पुन्हा लिहा :

१) औष्णिक उर्जेवर आधारित विद्युत ऊर्जा निर्मिती केंद्रात सौर उर्जेत चालणारे टर्बाइन वापरले जाते .

२) आण्विक कचऱ्याची विल्हेवाट कशी लावायची हा शास्त्रज्ञांपुढील जाटील प्रश्न आहे .

३) नैसर्गिक वायूवर चालणार्या संचाच्या कार्यक्षमतेपेक्षा कोळशावर चालणार्या विद्युतनिर्मिती संचाची कार्यक्षमता अधिक असते .

४) अणू ऊर्जेपासून मिळणारी विद्युत ऊर्जा पर्यावरणस्नेही असते .

५) जलविद्युत निर्मिती केंद्रात धरणात साठवलेल्या पाण्यातील गतीज उर्जेचे रूपांतर पाण्याद्वारे स्थितीज उर्जेत केले जाते .

प्रश्न . ६ कार्ये लिहा .

१) विद्युत जनित्र

२) झोतयंत्र / टर्बाइन

३) संघनन यंत्र

प्रश्न . ७ व्याख्या लिहा :

१) विद्युत – चुंबकीय प्रवर्तन

२) केंद्रकीय विखंडन

प्रश्न . ८ योग्य जोड्या जुळवा .

१) स्तंभ १	स्तंभ २
१) प्रदूषणकारी ऊर्जा	अ) धुरातील कण
२) पर्यावरणस्नेही ऊर्जा	आ) औष्णिक ऊर्जा
	इ) पवन ऊर्जा

२) ऊर्जाप्रकार	समस्या
१) अणू ऊर्जा	अ) रात्र व पावसाळा
२) नैसर्गिक वायू	आ) भूगर्भातील साठे मर्यादित
	इ) कचऱ्याची विल्हेवाट